

E D E B İ Y A T / R O M A N

**Onu Ben
Öldürdüm
Leonardo**

**Deniz
Kavukçuoğlu**

Değerli dostum Demir Özlü için

I. Bölüm

İstanbul Emniyet Müdürlüğü'nde

İstanbul Emniyet Müdürlüğü'nden gelen çağrıyı okuduklarında hiç şaşırmadılar. Bunu bekliyorlardı. Bir buçuk ay önce birlikte tatile gittikleri, fakat iki gün sonra orada bırakıp döndükleri dostları Tamer Doğan ardında hiçbir iz bırakmadan kaybolmuştu. Döneceği gün Atatürk Havalimanı'nda bekleyen büyük oğlu Murat babasının çıkmadığını görünce önce Türk Hava Yolları'na sormuş, dönüş tarihinin değişmesi için kendilerine başvuru yapılmadığını öğrenince babasının kaldığı evin Almanya'daki sahibine telefon etmişti. Adamın hiçbir şeyden haberi yoktu, ama Murat'ın telefondaki sesinden telaşa kapılmış, evin temizliği ile görevlendirdiği Bay Nikolai Santini'yi arayarak ona ne olup bittiğini öğrenmek için eve gidip bakmasını söylemişti. Bay Santini aynı gün eve gelmiş, kapıyı açık bulduğu için önce içeriye seslenmiş, yanıt gelmemesi üzerine eve girmiş, her şeyin yerli yerinde olduğunu, kiracının taşındığına ilişkin bir izlenim edinmediğini, çünkü valizinin, çantalarının, diğer eşyasının hâlâ evde olduğunu Almanya'daki ev sahibi Walter Stoll'a bildirmişti. Walter Stoll öğrendiklerini Murat Doğan'a aktarınca o da derhal polise başvurmuş, İstanbul ve Empoli polisi ortak bir soruşturma başlatmıştı.

Enver Atılgan, Nihat ve Leyla Bakış'ı Emniyet Müdürlüğü'nde sivil bir memur karşılayıp özel bir odaya aldı. Memurun konuşması, davranışları son derece kibardı. Ellerini sıkıp, "Hoş geldiniz" dedikten sonra odanın ortasında bulunan geniş bir masanın çevresindeki koltuklarda yer gösterdi, ne içeceklerini sordu.

Hepsi kahve söylediler. Kahveler gelince memur, “Artık başlayabiliriz” dedi. “Bu sizlere yönelik bir soruşturma değil, yalnızca bir formalite, çünkü İtalya’daki meslektaşlarımız bir an önce bu dosyanın kapanmasını istiyorlar. Bu arada konuşmalarımızın yasa gereği kayda alınacağını belirtmek isterim. İtalyanlar evi ararlarken, Tamer Doğan’ın kâğıtları arasında el yazısıyla yazılmış bazı notlar bulmuşlar. Aralarından bir not bize de ilginç geldi, bunu size okumak istiyorum. Bir şey söylemek isterseniz, sözümü kesebilirsiniz. Bunun için buradasınız...”

Memur sözünü bitirmemişti ki, Leyla Bakış, “Bir sorum var” diyerek atıldı, “Tamer Doğan çok yakın dostumuzdu bizim, merak ediyoruz, başka hiçbir şey bulamamış mı İtalyan polisi? Telefon, bilgisayar falan...”

“Bilgisayar mı?” diyerek meraklandı memur. “Bilgisayarı mı vardı, Tamer Bey’in?”

Hepsi bir ağızdan, “Evet, vardı” dediler, “el büyüklüğünde bir cep bilgisayarı vardı.”

“Tutanaklarda bundan söz edilmiyor” dedi memur. “Yalnız civardaki bir bakkal sahibinin ifadesi var; bir de bar işleten bakkal, Tamer Bey’in üç kez dükkânına geldiğini, alışveriş yaptıktan sonra dükkânının karşı kaldırımındaki masalardan birine oturduğunu, önünde radyo gibi bir şey olduğunu, fakat hiç sesi çıkmadığı için bunun bir radyo olduğunu da sanmadığını söylemiş. Bu, sözünü ettiğiniz cep bilgisayarı olabilir.”

“Bulunamamış olması çok garip” dedi Enver Atılğan, “Tamer Bey, nesi var nesi yoksa hep yanında taşırdı, askılı bir çantası vardı, cüzdanı, pasaportu, fotoğraf makinesi, video kamerası, cep telefonu, bilgisayarı, pipoları... Her şeyi o çantanın içindeydi.”

“Bordo bir çanta olmalı... Bu çanta Luigi Agneli adındaki bir tanığın ifadesinde de geçiyor. Tamer Bey, bakkala son git-

tiğinde iki koli şarapla, iki şişe grappa denilen sert bir İtalyan içkisi almış, bakkala, ‘bunları nasıl taşıyacağım’ diye sorunca o da o anda dükkânda bulunan birinden Tamer Bey’i kaldığı eve kadar götürmesini rica etmiş, Tamer Bey’in kucağındaki çanta vites değiştirirken adamın kolunu zorlamış...”

“İçmiş mi o kadar şarabı?” diye sordu Leyla Bakış.

“İtalyan polisine bakılırsa içmiş, çünkü yalnızca boş şişeler bulmuşlar evde” diye yanıtladı polis.

“Adamın huyu değişmiş” dedi Enver Atılğan.

“Üç-beş gün içinde insanın huyu değişir mi, Tanrı aşkına? Demek bir derdi vardı, kendini içkiye vurdu. Peki, çantadan başka bir şey kalmamış mı adamın aklında?” diye sordu Nihat Bakış.

“Bir de sakalları” diye yanıt verdi memur. “Hırpani bir görünüşü varmış Tamer Bey’in. Üzerinde buruşuk bir tişört, altında lekeli bir bermuda şort, son defasında öyle gitmiş bakkala...”

“Zavallı adam” dedi Leyla Bakış, “oysa ne çok özenirdi giyimine, kuşamına...”

“Peki, başka gören olmamış mı onu?” diye sordu Enver Atılğan.

“Daha önce amatör bir bahçıvan görmüş iki kez. Adam, Tamer Bey’in kaldığı evin arkasında bir tarla kiralamış kendine. Sebze ekiyormuş, çapa yapmaya geldiği günler görmüş Tamer Bey’i. Evin üst kat kapısının açıldığı terasta, masada bir şeyler yazıyormuş, her iki seferde de el sallamışlar birbirlerine, ama konuşmamışlar.”

“Kim bilir neler yazıyordu?” dedi Leyla Bakış.

“Bunu biz de merak ediyoruz, ama şimdi okuyacağım notlardan ve Leonardo da Vinci üzerine birtakım karalamalardan başka kayda değer bir şey bulamamış Empoli polisi. Eğer başka sorunuz yoksa okumaya başlıyorum.”

“Burada kalışımı ‘kaçış’ olarak tanımlamam doğru mu, yoksa başka bir ad mı bulmalıyım, buna daha sonra karar vereceğim. Ama buradayım, İtalya’da, Toscana’da, insansız, küçük bir vadide tek başıyım. Yelkenlisiyle, uzun süre karaya dönmemesine denize açılan, arada hiçbir kara parçasının görünmediği ufuk çizgisine doğru durmaksızın yol alan bir maceraperest gibiyim. Buzdolabı, kiler beni en az iki hafta dışarıya muhtaç etmeyecek kadar dolu. Floransa’nın otuz kilometre kadar kuzeybatısında, Vinci Kasabası’na altı kilometre uzaklıktaki Porciano adında bir köyün yakınıdayım. İstanbul’dan yola çıkarken, bir süreliğine de olsa yaşayacağım yerin böyle bir vadide, eve dönüştürülmüş eski bir değirmen olduğunu bilseydim gelir miydim, sanmıyorum. Benim gibi altmış beş yaşında, üstelik de üç yıl önce kalp krizi geçirmiş bir adam için pek kolay olmayacak burada yaşamak.”

“Demek başından beri farkındaymış orada tek başına yaşamanın kolay olmayacağını, ama çok direndi ‘kalacağım’ diye. Eşini altı yıl önce bir trafik kazasında yitirmişti. Salacak’ta, kendine ait bir dairede yaşıyordu. Deniz gören güzel bir evdi” diyerek memurun sözünü kesti Enver Atılğan.

“Enver Bey doğru söylüyor” dedi Nihat Bakış, “yalnız yaşıyordu, ama arkadaş canlısı bir insandı, evi dolup taşardı. Eşimle birlikte balkonunda çok kez oturmuşluğumuz vardır. Özel sektörde fabrika yöneticiliğinden emekli bir işletme mühendisiydi, iyi sayılacak bir geliri vardı.”

“Dalgalanmalar, altüst oluşlar, başarılar kadar başarısızlıklar, yengiler kadar yenilgilerle de renklenmiş bir hayat var arkamda. Fakat bunca yılın yükü artık ağır gelmeye başladı, yoruldum. Sanırım, buranın sessizliği, dinginliği iyi gelecek bana.”

“Sözünü ettiği o dalgalanmaların, altüst oluşların, başarısızlıkların, hele yenilgilerin doğrusu hiç farkına varmadım” diye araya girdi Leyla Bakış. “Biraz abartmış bence, yoksa anlardık. Hele yorulmak! Hiç sanmıyorum. Onca yıldır tanırım, onu hiç yorgun, bitkin görmedim, tam tersine hepimizden dinç görünürdü.”

“Karizması olan, aranan, sevilen, saygınlığı olan bir adamdı. Yalnız son aylarda düşünceli bir hâl vardı üzerinde, sanırım bir kadın...” dedi Enver Atılgan.

“Dilerseniz bu konuya daha sonra girelim. Şimdilik olayın coğrafyasındayız” diyerek sözünü kesti memur.

“İnternette dolaşırken buldum bu adresi: Lamporecchio-Porciano, Via Montalbano 182 (Vinci). ‘Vinci’ sözcüğünü görünce heyecandan durup kaldım bir süre, sonra arama motorunda Vinci’ye baktım. Gerçekten de Leonardo da Vinci’nin 15 Nisan 1452 günü yirmi iki yaşında güzel, fakat adsız bir köylü anne ile saygın bir burjuva olan Piero da Vinci adındaki noter babanın ‘gayrimeşru’ çocuğu olarak doğduğu köydü burası. Leonardo beş yaşına kadar annesinin yanında yaşamış, onun bir çiftçiyle evlenmesi üzerine, baba tarafından dedesi olan Antonio da Vinci’nin yine aynı köyde bulunan evine taşınmıştı. 1468 yılında dedenin ölmesi üzerine aile Floransa’ya taşınınca, o da babasıyla birlikte Rönesans’ın doğum yeri olan bu kente göçmüştü.

Resim sanatına ezelden beri tutku derecesinde meraklıyım. Leonardo üzerine Türkiye’de yayımlanan tüm kitapları okudum. Hayranı olduğum bu dâhi sanatçının yaşamının ilk on altı yılını geçirdiği, ileride o eşsiz başyapıtlarına yansıtacağı duygularının ilk gelişmeye başladığı bu küçük kasabayı çok merak ediyordum. Yaşadığı doğanın, sunduğu renklerin, yarattığı coşkuların, ama aynı zamanda da yol açtığı acıların, hüznlerin insanların duygularının gelişmesindeki başlıca etkenlerden biri olduğuna inanı-

rim. Eğer İtalya'ya gideceksem, bu kez mutlaka Vinci'ye gitmeli, Leonardo'nun dolaştığı sokaklarda, bağ yollarında dolaşmalı, onun duyduğu duyguları algılamaya, anlamaya çalışmalıyım; aradan beş yüz elli beş yıl geçmiş, o zamanlar küçük bir köy olan Vinci şimdi on beş bin nüfuslu bir kasabaya dönüşmüş de olsa...

Belki bir şeyler de yazabilirdim Leonardo da Vinci üzerine.

Toscana konusunu açtığım arkadaşlarım da bana katılınca yola çıktık; dört kişiydik. Onlar İstanbul-Roma uçağında aralarım da Vinci çevresindeki Volterra, San Gimignano, Siena gibi her biri birer bibloyu andıran o şirin, tarihsel kentlerde nereleri gezeceklerini, lokantalarında, trattoria'larında neler yiyeceklerini, hangi şarapları içeceklerini konuşurlarken, benim aklım Vinci'ye kilitlenmişti. Dünyaya, talihin gölge düşen yanında gözlerini açmış, belki de bu nedenle büyük çağcılı Michelangelo Buonarotti gibi kendini hayatın gündelik akışından soyutlamış bu dâhiyi düşünüyor, bir an önce bir tepe üzerine kurulmuş bu küçük kasabaya ulaşmak için sabırsızlanıyordum.

Roma'dan bir araba kiralayıp Floransa yönüne doğru yola koyulduk. Floransa'yı geçtikten sonra 11A numaralı otoyoldan Pistoia çıkışında çıkıp Empoli üzerinden Vinci'ye doğru yol aldığımızda henüz akşam olmamıştı. Almanya'da bulunan ev sahibi gönderdiği elektronik iletide yolu ayrıntılı olarak tarif etmişti. Bu tarif üzerine önce Vinci'yi, daha sonra da San Baronto adında küçük bir köyü arkamızda bırakıp dört kilometre kadar gittikten sonra yine onun kadar küçük bir yerleşim yeri olan Porciano'ya geldik."

"Bu önemli mi, bilmiyorum, ama yol boyunca arabayı ben kullandım. Zaten Roma'da da benim üzerime kiralamıştık arabayı" dedi Leyla Bakış.

Memur, "Bunun bir önemi olacağını sanmıyorum, ama dikkatiniz için teşekkür ederim" diyerek son verdi bu gevezeliğe.

“Kalacağımız evin anahtarını burada bir bakkaldan teslim alacaktık, köyün hemen girişindeki dükkânı bulmamız zor olmadı. Dükkânın sahibi olan, İtalyanca’dan başka bir dil konuşamayan Bayan Monica Magnanelli, mekânın bir köşesini bar olarak düzenlemiş, dışarıya da üç masa koymuştu.”

Leyla Bakış gene duramadı.

“Nelere dikkat etmiş Tamer Bey” dedi, “kadının adı bile aklında kalmış, bu kadar ayrıntıyı akılda tutmak! Bravo doğrusu...”

Karısının kendisinden bir onay beklediğini düşünen Nihat Bakış, “Hep öyle değil miydi, hayatım? Bilgisayar gibi belleği vardı... Özür dilerim memur bey, siz devam edin lütfen” dedi.

“Dört kişiye dört gün yetecek kadar yiyecek, içecek aldıktan sonra yorgunluk gidermek için birer bardak şarap içip elimizdeki adrese doğru yola koyulduk. Bayan Magnanelli’nin, ‘hemen şurada’ dediği evi bulmamız ise oldukça zor oldu. Bir değirmen arıyorduk; yolun sol yanı sık ağaçlardan dibi görünmeyen bir vadi, sağ yanı ise aynı sıklıkta ağaçlarla kaplı bir yamaçtı. Değirmen, ağaçların arasında olmayacağına göre mutlaka o yamacın üzerindeki bir tepede olmalıydı, hepimiz bu kanıdaydık. Bu nedenle çukuruna, taşına, darlığına bakmadan karşımıza çıkan, bizi o tepeye götüreceğini düşündüğümüz her yola giriyor, fakat ancak birkaç metre gidebiliyorduk. Bakkalın söylediği yerden çok uzaklaşmıştık, gerisin geriye döndük. Yolda rastladığımız hiç kimse değirmenin nerede olduğunu bilmiyordu. Umutlarımız kırılmıştı, daha ayrıntılı sormak üzere bakkal dükkânına geri dönmeye karar vermiştik ki, vadiye inen bir yol, yolun bitiminde de iki katlı taş bir yapı gördük ağaçların arasından. Arabayı yolun kenarında bırakıp heyecanla bir araba sığmılgı patikadan aşağıya, taş yapıya doğru koştuk.

Elimizdeki anahtar kapının kilidine uyuyordu. Burası gerçekten de eski bir değirmendi, fakat bir su değirmeniydi! Hinoğluhin Alman, internette yayınladığı ilanda evinin yeri müşteriler üzerinde olumsuz etki yapabilir düşüncesiyle hileye başvurmuş, değirmenin yel mi, yoksa su değirmeni mi olduğunu belirtmemişti. Değirmen, işlevi gereği Arno Irmağı'nın kollarından birinin aktığı bir vadinin ağzına kurulmuş, fakat yapım yılı olan 1632'den bu yana geçen üç yüz yetmiş beş yıl içinde birçok şey gibi çevresindeki doğa da değişmiş, o akarsudan geriye yanı başındaki taşların arasından şırlıtlıya akan bir şelalecikten başka bir şey kalmamıştı. Fakat bu su verimli Toscana toprağını iyice besliyor olmalı ki, vadi, eski değirmenin yirmi-yirmi beş metre ötesinden itibaren derinleşerek ağaç ve çalılardan içinde yürünmesi olanaksız bir ormana dönüşmüştü.

Evin yeri dostlarımda gözle görülür bir düş kırıklığına yol açtı. Pastoral betimlemelerle, roman adı gibi "Vadim o kadar yeşildi ki" ya da "yeşil vadideki eski taş değirmen" türünden tümceler kulağa çok hoş gelse de günlük yaşam pratiği açısından, üstelik de turistik bir gezi için konumu gerçekten hiç elverişli değildi. Dostlarım zaten dört günlüğüne gelmişlerdi, durumu görünce dönüş tarihlerini daha da öne aldılar, iki gece kalıp İstanbul'a döndüler."

Nihat Bakış'ın yüzü asıldı.

"Tamer Bey'in anlatımında dolaylı da olsa bir sitem var bize" dedi, "ama ne yapabildik? Yaşanacak bir yer değildi orası. Hah, Katolik keşişi, Budist rahibi ya da ne bileyim Hint fakiri olsak tamam da, normal bir insan üç günde keçileri kaçırırdı orada..."

"O kadar da değil Nihatçığım" dedi Enver Atılğan, "abartma lütfen, bence çok hoş bir yerdi, yeşillikler içinde, sessiz, tam kafa dinlenecek bir yerdi. Fakat Tamer Bey için söylüyorsan haklısın, doğrusu araba kiralamamaktaki ısrarını hâlâ anlayabilmiş değilim..."

“Bence Enver haklı” diyerek söze girdi Leyla Bakış. “Altında arabası olan biri için yaşanabilir bir yerdi. Tamer Bey, ‘ben kalacağım’ dediğinde elbet bir bildiği vardır, diye düşündüm. O telaş arasında karayoluna kadar o yokuşu nasıl çıkacağını, bir ihtiyacı olsa bakkala kadar nasıl yürüyeceğini sormak aklıma gelmedi...”

“En yakın lokanta bile iki kilometre uzaklıktaydı, hatırlıyor musunuz? Ayrıca insanın başına ne geleceği belli mi olur? Allah korusun, ani bir hastalık, bir kalp krizi... Yardım isteyecek olsa, kime, nereye telefon edeceğini bile bilmeden o ıssız yerde tek başına kalmak... Büyük cesaret işiydi Tamer Bey’in ki” diyerek düşüncesini açıkladı Enver Atılğan.

Leyla Bakış vicdan azabı çekiyordu.

“Onu orada tek başına bırakmayacaktık” diye mırıldandı.

Nihat Bakış, karısının mırıldanmasını duymuştu, huzursuzlaştı; “Nasıl yani?” dedi. “Koca adamı yaka paça arabaya atıp İstanbul’a mı kaçıracaktık? O kadar söyledik, dil döktük, gelmedi... Çocuk değildi ki... Rica ediyorum sizden, bu olayı bir vicdan muhasebesine dönüştürmeyelim! Olan olmuş bir kere, hem bir bakarsınız bir yerlerden çıkıp geliverir, Tamer Bey bu...”

“Hepimizin ortak dileğini dile getirdiniz” dedi memur. “Söyleyeceğiniz başka bir şey yoksa kapatalım bu konuyu. Yalnız siz Enver Bey, galiba bir kadından söz edecektiniz...”

Enver Atılğan, “Benimkisi yalnızca bir tahmin memur bey” diye karşılık verdi. “Sanırım son zamanlarda bir kadın vardı hayatında. O düşünceli hâlini bir kadın ilişkisine bağlamıştım. Böyle bir ilişkisi olmuşsa bile kimdir, nasıl biridir, inanın hiçbir bilgim yok.”

“Bu tutanağı imzalamanızı rica edeceğim sizlerden” dedi memur, “sonra gidebilirsiniz. Buraya kadar zahmet ettiğiniz için hepimize teşekkür ederim.”

Tamer Doğan dosyası şimdilik kapanabilirdi.

II. Bölüm

Tamer Doğan'ın Günlüğü

1. Gün

Saat 12'ye doğru yolcu ettim onları. İki günde sıkıldılar, özellikle de Nihat! Onun bu kadar huysuz olacağını düşünememiştim; eve girdiği andan itibaren söylenmeye başladı. Bilsydim hiç çağırmazdım. Belki de iyi oldu gitmeleri, çünkü bu küçük evde vıdıvıdılarına daha fazla dayanamazdım. Fakat böyle ani bir yalnızlığa da hazır değildim, bir süre evin içinde bir yukarı, bir aşağı dolandım, bir ara televizyonu açtım, sarmadı, kapattım. Dışarısı oturulacak gibi değildi, öğle güneşi tepeden vurmuştu, etraf kavruluyordu. Üst kata, yatak odasına çıktım, güneş almasın diye perdeleri sıkıca kapattım, üzerimdekileri çıkartıp geniş, rahat yatağıma uzandım.

Boş oturmaya alışık değilimdir, her gün üç-dört gazeteyi ilanlarına varıncaya kadar okurum, televizyondaki haberleri, tartışmaları, kültür programlarını kaçırmam, iyi bir film oldu mu, izlerim. Son zamanlarda bir de internete merak sardım, sitelerde dolaşiyor, önemli gördüğüm bilgileri dosyalıyorum. Buradaysa ne gazete bulmam olası ne de internet bağlantım var. Televizyon uydu antenli, beş yüzün üzerinde kanal alıyor, fakat aralarında tek bir Türkçe kanal yok. Hoş, Almanca'yı da, İngilizce'yi de iyi konuşur, anlarım fakat benim istediğim Türkiye haberleri, bunu da burada ara ki bulasın!

Gelirken, oradan Leonardo da Vinci üzerine birkaç kitap alırım düşüncesiyle yanımda okuyacak bir şey de getirmemişim. Roma'dan buraya kadar dur durak bilmeden önce otoyoldan, sonra da şehirlerarası hızlı yollardan geldiğimizden

bir kitabevine uğrama olanağımız olmadı. Vinci'ye inip de planladığım Leonardo çalışması için malzeme toplayana kadar nasıl zaman öldüreceğimi bilemiyorum.

Gözlerimi kapatıp uyumaya çalıştım, olmadı.

Türkiye'de siyasal yaşamın büyük dalgalanmalar geçirdiği, dalgaların altında kimin kalacağını belli olmadığı bir zamanda geldik buraya. Ama Türkiye ne zaman dalgalanmasız bir dönem geçirdi ki yakın tarihinde? Kafama böyle sorular takılsın istemiyorum, çünkü bu sorulara yanıt aramak için gelmedim İtalya'ya. Ama olmuyor, mutlaka bir soru kurcalamaya başlıyor beynimi, üstelik de her soru, durmaksızın başka sorular üretiyor.

Ne kadar ilgilenmek istemesem de beynim politikayla dolmuş bir kez, boşalması zaman alacak, hem de uzunca bir zaman.

Bir uğraş bulmalıyım kendime. Yataktan kalkıp mutfığa indim, derin dondurucudan bir kutu dondurulmuş, kabuksuz kum midyesi çıkardım, çözülsün diye suyun altında tuttum bir süre. Ağırdan alarak, oyalanarak spagetti sosu için gerekli malzemeyi seçtim: Konserve haşlanmış domates, sarmısak, tuz, acı Arnavutbiberi, dağ kekiği, kapari, bir bardak beyaz şarap... Yemeği hazırlamam kırk beş dakika kadar sürdü. Haşlanmaya bıraktığım makarnayı ocaktan alıp süzdüm, çukur bir tabağa koydum, üzerine hazırladığım bol soslu midyeleri yaydım. Nefis bir koku yayıldı tabağın üzerinden.

Bir şişe şarap alıp üst kata, yatak odasının önündeki terasa çıktım. Güneşin etkisi azalmaya yüz tutmuştu, masamı terasın gölgeli yanına çekip yemeğe oturdum. Yemeğimi yerken, bir yandan da karşımda uzanıp giden yoğun yeşilliğin içindeki ağaçların adlarını çıkarmaya çalışıyordum. Zeytin, defne,

çam, servi, ardıç, ceviz, incir... Yirmiden fazla ağaç türü arasından adlarını bilebildiklerim yalnızca bunlardı.

Türkiye'deki okul eğitimi, yaşadığı doğada var olan ağaçları, çiçekleri, kuşları, böcekleri öğretmek bir yana, insana bildiğini de unutturan, hayattan soyutlanmış, çağdışı bir eğitim...

Yok, böyle olmayacak! Nefis bir yemeğin yanında iki kadeh şarap içip karşımdaki doğa güzelliğinin keyfine varmak dururken, ağaçlardan yola çıkıp Türk okul sistemiyle kavgaya tutuşmak kadar saçma bir şey olur mu?

Aklıma yola çıkmazdan bir gün önce bulduğumuzda Gizem'in söyledikleri geldi.

"Hiçbir şey düşünme, gezinin keyfini çıkar, Yaşlı Adam!" demişti.

"Tamer Bey, bu yazıyı okuduğunuzda sanırım çok şaşıracağız. Annem, bir miras davası nedeniyle Antalya Nüfus Müdürlüğü'nde çıkarttığı aile soyağacında sizin de adınıza rastlamış. Nüfus kayıtlarına göre babanız Nuri Bey ile babam Hayri Tandoğan kardeş çocukları oluyorlar. Bizim aile soyadı kanunu çıkınca Tandoğan'ı, sizinkiler de Doğan soyadını almışlar. Kısacası, ben sizin kuzininiz oluyorum. Annem, tanışmamızı istiyor, eğer siz de uygun görürseniz beni aşağıdaki numaramdan arayabilirsiniz. Saygılarımla. Gizem Tandoğan."

Hayatıma bir yıl önce, emekliye ayrıldığım fabrikaya gönderdiği bu kısa mektupla girmişti Gizem. Elime geçmesi zaman alan mektubu okur okumaz verdiği numarayı aradım, karşıma çıkan, sonradan ev arkadaşı olduğunu öğrendiğim bir kıza adımı, telefon numaramı yazdırıp Gizem Hanım'a selamlarımı iletmesini söyledim.

Başında bu akrabalık ilişkisini pek önemsememiştim. Fakat aradan birkaç gün geçince içimde bir merak uyanmaya başladı. Lise çağlarındayken babamın, ailesinden çocuk denecek yaşta kopan, sonra da kendisinden bir daha haber alınmayan küçük amcasından söz ettiğini anımsayınca merakım daha da arttı.

Beni bir hafta sonra aradı Gizem. Onu Üsküdar'daki Kanaat Lokantası'nda bir öğle yemeğine davet ettim.

Kararlaştırdığımız gibi tam saat yarımında geldi. Üzerinde bol bir tişört, altında aynı bollukta rengi atmış siyah, pamuklu bir pantolon, ayaklarında da sporcuların giydiği, çok sık giymekten beyazı griye dönüşmüş bez ayakkabılar vardı. Karşımda ben yaşlarda bir kadın beklerken genç bir kız görünce çok şaşırmıştım. El sıkışırken ağızdan dökülen, "Ama siz de pek gençmişsiniz, Gizem Hanım" dememe gülerken, "O kadar da değil" diye karşı çıkmıştı, "yirmi iki yaşındayım."

İlk anda ne konuşacağımı bilemedim. Bu tür buluşmalar için lokantaların en uygun yanı menünün bir kurtarıcı olarak rol üstlenmesidir. Ne seversiniz, ne yersiniz türünden sorularla tutukluğumu biraz olsun attım üzerimden. O benden çok daha rahattı, hem gelen hünkârbeğendisini yiyor hem anlatıyordu. Kim bilir nasıl bir adam, diye merak etmiş beni. İçkisiz bir lokantaya çağırdığıma göre tutucu biri olabilirmişim, öyle düşünmüş, hani belli bir yaşa gelince Hacca gidip dünyadan elini ayağını çekenlerden biri. O sabah kafasında buna benzer sorularla uyanmış.

"Gelirken bayağı tedirgindim" dedi.

"Ya düşündüğünüz gibi biri olsaydım?" diye sordum.

"Baktım ki çok sıkıcısınız, bir bahane bulup kalkardım" diye yanıtladı.

"Kalkıp gitmediğinize göre sınıfı geçtik demek!"

“Hem de tam puanla...”

“Nasıl yani?”

“Her şeyden önce tutucu falan olmadığınız anlaşılıyor, sonra da yaşınızdan çok daha genç ve dinç görünüyorsunuz, öyle de davranıyorsunuz.”

“Teşekkür ederim.”

“Teşekküre gerek yok, gerçek çünkü.”

Annesi, İstanbul’da bir akrabaları olduğunu yazınca merak edip peşime düşmüş. Beni sorup soruşturacağı bir çevresi yokmuş İstanbul’da. Annesini arayıp nüfus kütüğümün Şişli Nüfus Müdürlüğü’nde olduğunu öğrenmiş. Fakat oradan istediği bilgiyi alamamış.

“İstanbul’da birini aramak saman yığnında topluiğne aramaktan daha zor.”

“Öyle, bu koca şehirde her şey zor. Sonra ne yaptınız?”

“Sonrası tümüyle rastlantı. Tam vazgeçmek üzereydim, Beyoğlu’ndaki kitapçılardan birinde bir kitabınızı gördüm, makine yerleşimi üzerineydi sanırım, kalınca bir kitap...”

“Evet, *Sanayi İşletmelerinde Stratejik Ekipman Yerleşimi*, beş yıldır piyasada...”

“Yayınevine telefon ettim, akrabanız olduğunu söyleyip adresinizi istedim, fakat ev adresinizi vermediler. Yetkileri yokmuş ama ne yapıp edip iş adresinizi aldım.”

“Son çalıştığım fabrikanın adresi... beş yıl önce oradan emekli oldum.”

“Sonuçta telefonunuzu alınca mektubumun elinize ulaştığını anladım.”

Papatya sarısı saçları omuzlarından dökülüyordu. Minyon yüzlüydü, güldüğünde yanaklarında gamzeler oluşuyordu. Yosun yeşili gözleri, içinde kahkahalar uçuşur gibi ışıltılıydı. Çenesi, kulakları küçük, dudakları kıvrımlı, dişleri inci gibiydi.

Özgün bir güzelliği vardı.

“Babamın babası Hayrullah Bey, büyük dedemiz Fuat Lütfü Bey’in nikâhsız eşindenmiş, Fahrünisa Hanım’dan” diye anlatmaya başladı, “büyükbabamız askerdeyken gelmiş dünyaya, babasını hiç görmemiş, on iki yaşına gelince de Fuat Lütfü Bey tarafından annesine yüklü bir para verilerek ana-oğul Antalya’ya göçmeye zorlanmışlar. Gözden uzaklaştırılmışlar anlayacağınız. Bizim evde ailemizin geçmişinden hiç söz edilmezdi. Annem soyağacını çıkartana kadar sizin varlığınızdan da haberimiz yoktu. Ama gördüğünüz gibi şimdi burada, karşınızdayım.”

Bunları anlatırken sürekli gözlerime bakmıştı, aklımdan geçenleri çıkarmaya çalışıyordu sanki.

Bir ara, “Beni dinlemiyorsunuz galiba” dedi, “dinler gibi görünüyor, ama dinlemiyorsunuz, sıkıldınızsa anlatmayayım.”

“Yoo, hayır” dedim, “anlatın, anlattıklarınız ilgimi çekiyor.”

Haklıydı, gözlerim ellerinde, saçlarında, boynunda dolaşıyordu; onu seyretmek sanki dinlendiriyordu beni. Güzel görünmeye çabalamayan, kendinden emin, yapmacıksız, doğal bir genç kız kadar insanın ruhuna dinginlik veren başka bir şey olabilir mi?

Fahrünisa Hanım, Fuat Lütfü Bey’den sonra evlenmemiş, kendini oğlunun, sonra da Gizem’in babası olan torunu Ömer Akdoğan’ın eğitimine vakfetmiş. Ömer Bey, Antalya Devlet Hastanesi’nin başhekimisi, eşi de Antalya Lisesi’nde tarih öğretmeniymiş. Gizem ise sosyoloji okuyordu, İstanbul’daki özel üniversitelerden birinde üçüncü sınıftaydı.

Kim kimdir, kimin nesidir türünden sorularla akrabalık ilişkilerimizi yerli yerine oturtuktan sonra sohbetimiz politikaya, günlük konulara, günümüz toplumundaki insan ilişkilerine yöneldi. Konuştukça dünyaya bakışımızdaki ortak noktalar belirginleşiyor, bu ikimizi de mutlu ediyordu.

Konuşurken gözlerinin içi gülen bu güzel kızın yerinde yaş ellinin üzerinde, tombul, çokbilmiş, geveze bir kadın da oturabilirdi, diye aklımdan geçirirken belli belirsiz gülümsemiştim. Gözünden kaçmadı.

“Niçin güldünüz?” diye sordu.

Kafamdan geçenleri hiç değiştirmeden aktardıktan sonra, “İnsan akrabalarını kendisi seçemiyor, tamamen bir şans işi bu, ama gördüm ki şans bana gülmüş, seni tanıdığıma çok sevindim” dedim.

“Ben de” dedi.

Ayrılırken yanaklarından öptüm.

Üsküdar’a vapur iskelesine yürüyüp motorla karşıya geçecekti Gizem. İki-üç adım attıktan sonra başını arkaya çevirdi, ben lokantanın kapısında durmuş arkasından bakıyordum. Geri dönüp yanıma geldi.

“Sizinle tanışmak benim için bir kazanım oldu” dedi. “Sanırım sizde yalnızca bir akraba değil, dostluk edebileceğim, birçok konuyu konuşup tartışabileceğim bir insan buldum.”

Ne diyeceğimi bilemediğimden teşekkür etmekle yetindim.

Gizem, sonraki buluşmalarımızdan birinde, “O ilk gün benim için çok önemliydi” demişti. “Bakışlarını çok erkekçe bulmuştum, cinsiyetsizleşmiş o anlamsız bakışlardan değildi. Çeşitli, renkli, birbirlerine çoğu kez ters de düşen, birbirleriyle çelişen yaşanmışlıkları yansıtıyordu gözlerindeki anlatım. Onunla hiç sıkılmadan saatlerce konuşabilirim, diye düşünmüştüm.”

Hiçbir şey söylemeden dinliyordum.

“Sen ilginç bir adamsın Tamer. Hani filmlerde üniversiteli kızların âşık oldukları olgun hoca tipleri vardır ya, öyle birisin. İlk buluşmamızda anlattıklarına pek ilgi göstermediğini görünce önce bozulmuştum, aklın başka yerlerdeydi sanki.

Fakat bir süre sonra anlattıklarımın tek bir sözcüğünü bile atlamamış olduğunu görünce bu yargımın yanlış olduğunu anladım. O zaman çok etkilendim senden. Hangi konuyu açarsam açayım, söyleyecek bir şeylerin oluyordu, üstelik söylediklerin öyle havadan sudan şeyler de değildi.”

İlk karşılaştığımızda birbirimize “kızım”, “evladım” ya da “ağbi”, “amca” gibi sözcüklerle seslenseydik, ilişkimiz kuşkusuz ki bambaşka bir doğrultuda geliyordu. Doğal olanı da buydu aslında, çünkü büyük oğlumdan tam on yedi yaş gençti Gizem. Fakat ikimiz de bu yakıştırma sözcüklere yabancıydık. Bu sözcüklerin rasgele kullanıldığı ortamlardan farklı koşullarda yetişmiştik.

Buluşmamızın ertesi günü ondan bir ileti düştü elektronik posta kutuma.

“Tamer Bey, sizinle konuşmak çok keyifliydi, istediğiniz zaman görüşebiliriz.”

İletiyi okuduğumda içimde bir şeyler kımıldadı, kısa bir not yazdım karşılık olarak. Bir hafta sonra da telefon edip Ortaköy’de bir barda birlikte “şarap içmeyi” önerdim.

Onunla konuşurken içim ısınıyordu, kendisinde uyandırdığım güven duygusundan olacak, bana özel yaşamından, geçmiş ilişkilerinden, liseden sonra bir yıl kaldığı İngiltere’deki arkadaşlarından, oradaki sevgilisinden anlatıyor, arada bir de sorular soruyordu. Ortaköy’deki barda ellerine ilk kez dikkatle bakmıştım.

Minicik elleri, incecik parmakları vardı.

Bakışlarımın ellerinde yoğunlaştığını ayırımsayınca masanın altına çektim. O anda göz göze geldik, bu saklayış bir elektrikleme itkisiydi, ikimiz de bunun bilincindeydik.

Köprüler atılmıştı.

“Çok güzel ellerin var” dedim.

Ellerini çıkardı, bana uzatır gibi masanın üzerine koydu. O anda onları okşamak, öpmek geldi içimden, ama tuttum kendimi, hâlâ masanın üzerinde duran sol elinin serçeparmağına uzanıp hafifçe okşamakla yetindim.

Çekmedi.

Üç gün sonra Çengelköy’de bir balık lokantasında buluştuk. Artık günde birkaç kez telefonlaşıyorduk; birbirimizi öz-
lüyor, seslerimizi duymadan yapamıyorduk.

O zamana kadar varlığından haberdar olmadığıma, birdenbire karşıma çıkıvermiş bu genç kıza âşık olmuştum, bunun farkındaydı.

“Beni hep sev!” diyordu.

Seviyordum.

Akıl erdiremediğim bir aşkla hâlâ seviyorum.

“Her şey nasıl da çabuk gelişti? Bir hafta önce birisi çıkıp da bana babamdan yaşlı bir erkekle duygusal bir ilişkiye gireceğimi söylese, ona ‘deli’ derdim. Olacak şey değildi bu, ama oldu işte.”

Şişenin dibinde kalan iki yudum şarabı içtim. Başım dönüyordu, masayı olduğu gibi bıraktım, toplayacak gücüm yoktu.

Odama girdim, yatağa uzandım.

Bir yerde okumuştum, “Eğer şimdiye kadar yaşadığım hayatsa, artık hayat olmayanı yaşamak istiyorum...”

Aşağı yukarı böyle bir cümleydi aklımda kaldığı kadarıyla. Selim İleri’nin olabilir miydi?

Yatağın yanındaki etajerin üzerinde duran grappa şişesini aldım, bir bardak bakındım, bulamayınca şişeyi diktim ağzıma.

“Şerefine aşkım...”

Buruk içki mideme inince karın bölgede krampı andıran bir gerilme duyumsadım.

“Boş ver, Tamer Bey” dedim, “atın ölümü arpadan olsun!”

Sonra bir yudum daha aldım, bir yudum daha...

İçkinin verdiği uyuşuklukla uykuya teslim olmadan önce,
“Dünya varmış” gibi bir şeyler mırıldandığımı anımsıyorum.